

Išvardytos savižudybės priežastys yra akivaizdžios. Tačiau daugeliu atvejų, paviršutiniškai žvelgiant, atrodo, kad vaiko, paauglio savižudybei šeimoje tokių akivaizdžių priežasčių nebuvo. Daug sunkiau suvokti savižudybės priežastis, kai vaiko, paauglio šeima yra darni, neturinti akivaizdžių problemų.

Gerų šeimų vaikai savižudybę renka kaip bausmę sau, kad negeba būti geri, sėkmingi, savarankiškai spręsti savo problemų. Vaiko vertimas būti savarankiškam ir suaugusiam, neįvertinus jo pasiruošimo, gali būti viena iš priežasčių, kodėl karas su savimi nusineša dar vieną gyvybę.

GEROJI PATIRTIS

Kaip atrodo 1900 metų cistoskopas?

Balandžio 26 dieną, Medicinos darbuotojo dienos išvakarėse, VšĮ Vilniaus miesto klinikinėje ligoninėje buvo atidarytas Medicinos muziejus. Tai išskirtinis įvykis, ypač tuo, kad tai yra pirmas medicinos muziejus Lietuvoje, įkurtas ligoninėje. Prieš paskelbiant oficialų muziejaus atidarymą ligoninės direktorius dr. Narimantas Markevičius trumpai papasakojo apie darbą, kurį nuveikė ligoninės kolektyvas, kaupdamas įvairiausių daiktus, dokumentus, nuotraukas, kol jie galiausiai tapo muziejiniiais eksponatais.

Muziejaus atidarymo ir Medicinos darbuotojo dienos proga ligoninės kolektyvą pasveikino Vilniaus mero pavaduotoja Edita Tamošiūnaitė, Vilniaus miesto savivaldybės Socialinių reikalų ir sveikatos departamento direktorius Jonas Bartlingas. Prisiminimais apie mediko profesiją, darbą šioje ligoninėje pasidalijo ligoninės direktorius dr. Narimantas Markevičius, Naujagimių skyriaus slaugytoja Adelė Leišytė, gydytoja gastroenterologė endoskopuotoja Eglė Tumalevičienė.

VšĮ Vilniaus miesto klinikinės ligoninės viešųjų ryšių specialistės Eugenijos Kostinienės paprašėme plačiau papasakoti žurnalo „Slauga. Mokslas ir praktika“ skaitytojams apie muziejaus atsiradimo istoriją.

Kada kilo mintis įkurti muziejų ligoninėje? Ar tai ilgai brandintas kelių žmonių sumanymas, ar impulsyviai kam nors kilusi mintis, pasiūlymas?

Prieš dešimtmetį pradėjusi dirbti ligoninėje, matydavau „nurašomą“ nusidėvėjusią, sugedusią ar techniškai pasenusią aparatūrą, instrumentus, operacines reikmenis. Tokia buvo privaloma tvarka. Dabarties technologijos keičiasi žaibiškai, tad neišvengiamai medicinos įrangą tenka keisti vis tobulesne. Tačiau tie „senieji“ instrumentai, valdomi rankomis, man buvo įdomūs ir estetiškai gražūs. Be to, juk pacientai, kurie atvežami į operacinę, net neįsivaizduoja, kokiomis priemonėmis yra atliekama operacija. Pamaniau, kad tai jiems turėtų būti įdomu. Taip ir pradėjau rinkti tuos išmetamus daiktus, aparatus, dar neturėdama aiškios minties, kad jie kada nors bus skambiai pavadinti muziejaus eksponatais. Ilgainiui ir ligoninės skyriai tarsi savaime įsitraukė į nurašomų daiktų išsaugojimo akciją. Traukdavo iš stalčių užsilikusius nebenaudojamus medicininius instrumentus, nuotraukas, aparatūrą. Pamažu visko prisikauptė tiek, kad supratau, jog su tais daiktais kažką reikia daryti, juos kažkur tinkami padėti. Taip ir išsikristalizavo mintis, kad sukaupti daiktai ir kiekis, ir kokybė gali tapti muziejiniiais eksponatais, sudaryti muziejaus pagrindą.

Ar turėjote kokią nors muziejaus viziją, pavyzdžiui, pateikti ligoninės istoriją, supažindinti su medicinos mokslo ir praktikos raida?

Kaip minėjau, iš pradžių, pradėjusi kaupti nebereikalingus medicininius instrumentus, net nemaniau, kad jie taps muziejiniiais eksponatais, tad ir išankstinės muziejaus vizijos neturėjau. Šiuo metu muziejuje esančių eksponatų – rašyti-

JAV 1900 m. pagamintas cistoskopas (apačioje) ir rezektoskopas

nės, vizualios medžiagos yra dar taip mažai, kad joku būdu negalima pretenduoti į medicinos mokslo ir praktikos raidos pristatymą. Kol kas tai tik Vilniaus miesto klinikinės ligoninės istorija, pradėdant nuo jos pamatų 1958 metais.

Kokiu principu eksponatai suskirstyti, gal yra kokios teminės grupės?

Taip, eksponatai suskirstyti pagal tam tikras sritis. Pirmiausia sudėliojome nuotraukas ir rašytinę informaciją. Šie eksponatai pateikti pagal ligoninėje veikusias ir šiuo metu veikiančias klinikas: Akušerijos ir ginekologijos, Vaikų ligų, Širdies ir kraujagyslių, Terapinis bei Diagnostinis skyriai. Kita eksponatų dalis – medicininiai instrumentai ir aparatūra – išdėstyta taip, kad jie būtų nors kiek susiję su tos klinikos, kuri eksponuojama nuotraukose, specifika.

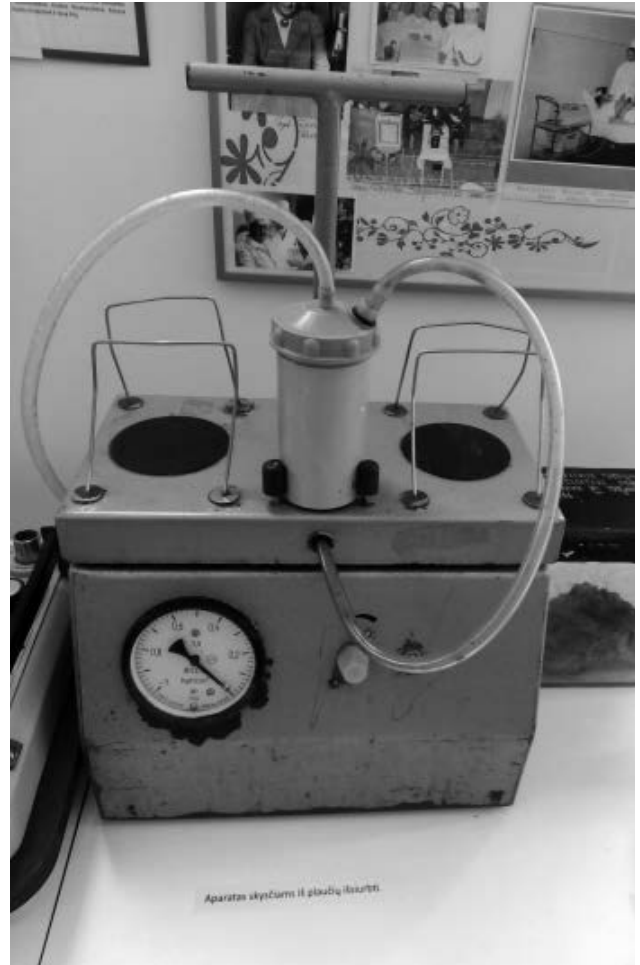
Plaučių ventiliavimo aparatas

Kuris eksponatas muziejuje yra seniausias? Kokiais eksponatais ar eksponatu ypač didžiuojatės?

Sunku būtų pasakyti, kuris eksponatas seniausias, nes yra instrumentų, ant kurių nėra datos ar kokio kito žymens, pagal kurį galima būtų nustatyti datą. Vienais seniausių eksponatų laktinini 1900 metų JAV gamybos cistoskopas ir tų pačių metų rezektoskopas, beje, su jais Vilniaus miesto klinikinėje ligoninėje tyrimus atlikdavo

Švirkštų sterilizatoriai

Aparatas skystiams iš plaučių išsiurbti

daktaras Kazys Bobelis. Šiandieniniams medikams gana egzotiškai turėtų atrodyti defibriliatorius, kurį gal tik filmuose galima pamatyti, operacinės batai-kaliošai, anaipol nepanašūs į dabartinius vienkartinius, švirkštai ir jų virinimo sterilizatorius. Panorėjus galima pakilnoti dešimtis kilogramų sveriančius konteinerius radioaktyviųjų medžiagų laikymui, transportavimui. Yra ir instrumentas, kuriuo vaikučius skiepydavo tais senais 1959-aisiais!.. Ilgą laiką ligoninėje niekas neatpažino, kam šis įrankis skirtas. Muziejuje yra ir pirmasis ligoninės kompiuteris, pagamintas 1986 metais, ir jis dar veikia!

Ar šis muziejus skirtas tik ligoninės klientams ir darbuotojams? Ar kitiems žmonėms yra galimybė jį aplankyti?

Deja, dėl muziejaus specifikos, turiu galvoje, kad jis įkurtas ligoninės patalpose, neturime galimybių priimti lankytojus visą laiką. Tačiau visiems pageidaujantiems apžūrėti jo ekspoziciją maloniai atversime muziejaus duris, prieš tai susisiekus su ligoninės viešųjų ryšių tarnyba.

Dėkui už pokalbį. Linkime gausių muziejaus lankytojų ir palankių atsiliepimų.

Su Eugenija Kostiniene kalbėjosi „Slauga. Mokslas ir praktika“ redaktorė Teresė Gužauskienė